

Spoločnosť v kríze

Týmto článkom chceme priblížiť pomerne nový právny inštitút včlenený do Obchodného zákonníka a to „**spoločnosť v kríze**“. Dôvodom tejto právnej úpravy je zabezpečiť, aby spoločnosť v kríze nebola oprávnená uspokojiť určité pohľadávky, ktoré jej boli poskytnuté v čase krízy, pričom uspokojenie takýchto nárokov bude možné až po uspokojení nárokov iných veriteľov. Spoločnosťou v kríze môžu byť len spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie a komanditná spoločnosť, ktorej komplementárom nie je žiadna fyzická osoba.

Spoločnosť je v kríze, ak je v úpadku alebo jej úpadok hrozí. Dlžník je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Platobne neschopný je ten, kto nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa prihliadne aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať. Do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti, ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky. Štatutárny orgán spoločnosti nemá len povinnosť sledovať, či sa spoločnosť nachádza v úpadku, ale aj to, či spoločnosti úpadok nehrozí. Podľa právnej úpravy spoločnosti hrozí úpadok, ak pomer vlastného imania a záväzkov je v pomere menej ako 6 ku 100 pre rok 2017 a menej 8 ku 100 pre nasledujúce roky.

Štatutárny orgán, ktorý zistí alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol zistiť, že spoločnosť je v kríze, je povinný urobiť všetko na prekonanie krízy.

Ak je spoločnosť v kríze, alebo ak by sa v dôsledku toho do krízy dostala, nemôže vrátiť tzv. plnenie nahradzujúce vlastné zdroje jej financovania („plnenie“). Takýmto plnením sa pre tento účel rozumie úver alebo obdobné plnenie, ktoré mu hospodársky zodpovedá, poskytnuté spoločnosti v kríze alebo pred krízou, pričom splatnosť plnenia bola počas krízy odložená, alebo predĺžená. Ďalšou podmienkou je, aby takéto plnenie spoločnosti poskytol člen štatutárneho orgánu, zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu, prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, člen dozornej rady, ten, kto má priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní spoločnosti alebo hlasovacích právach v spoločnosti alebo má možnosť uplatňovať vplyv na riadenie spoločnosti, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu, tichý spoločník, osoba blízka osobám uvedeným vyššie alebo osoba konajúca na ich účet.

Hodnota plnenia poskytnutého v rozpore s týmto zákazom sa musí spoločnosti vrátiť. To platí rovnako aj vtedy, ak k takému poskytnutiu došlo započítaním, speňažením zálohu, exekúciou alebo obdobným spôsobom. Členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase poskytnutia plnenia v rozpore s týmto zákazom, ručia spoločne a nerozdielne za jeho vrátenie. Spolu s nimi ručia tí, ktorí vykonávali funkciu člena štatutárneho orgánu v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia neuplatňovala, a o tejto povinnosti s prihliadnutím na všetky okolnosti vedeli alebo mohli vedieť.

Vzhľadom na dôsledky, ktoré so sebou táto právna úprava prináša, je potrebné, aby štatutárne orgány spoločností, ktoré sú touto úpravou dotknuté, boli o všetkých svojich povinnostiach ako aj podmienkach úhrady pohľadávok spoločnosti v kríze riadne informované.